

HD beslutar att personligt ansvar ska prövas i hovrätten

En man satt som ensam styrelseledamot i ett byggbolag ("Byggbolaget"). Ett tjänsteföretag ("Tjänsteföretaget") hade på beställning av Byggbolaget utfört byggstädning under september, oktober och november 2006 och fakturerat Byggbolaget för utfört arbete. Byggbolaget försattes i konkurs den 13 februari 2007.

Tjänsteföretaget väckte talan mot styrelseledamoten och yrkade att han skulle förpliktas att betala det fakturerade beloppet jämte ränta. Som grund för sin talan åberopade Tjänsteföretaget att Byggbolagets eget kapital var förbrukat i sin helhet någon gång under perioden juni-augusti 2006 och att styrelsen, dvs. styrelseledamoten, därför enligt 25 kap. 13 § aktiebolagslagen skulle ha upprättat en kontrollbalansräkning senast den sista augusti 2006. Eftersom styrelseledamoten underlåtit att göra detta var han, jämlikt 25 kap. 18 § samma lag, personligt ansvarig för den aktuella fordran, som uppkommit under den tid då underlåtenheten bestått.

Styrelseledamoten bestred käromålet och anförde bl.a. att förpliktelsen fick anses ha uppkommit när Byggbolaget beställde arbetet, vilket var i april 2006. Byggbolagets aktiekapital understeg inte hälften av det registrerade aktiekapitalet vare sig vid den tidpunkten eller senare under hösten, när arbetet utfördes.

Tingsrätten angav, beträffande den relevanta tidpunkten för förpliktelsens uppkomst, att syftet med personligt betalningsansvar enligt aktiebolagslagen var att skydda borgenärerna. Tingsrätten ansåg att en ändamålstolkning gav vid handen att en förpliktelse som den i målet aktuella skulle anses ha uppkommit i samband med motpartens prestation, i detta fall arbetets

utförande. Tingsrätten fann vidare att även övriga förutsättningar för personligt betalningsansvar var uppfyllda och biföll käromålet.

Hovrätten – dit målet överklagades – beslöt att inte meddela prövningstillstånd.

Högsta domstolen har nu ändrat hovrättens beslut och meddelat prövningstillstånd i hovrätten.

Högsta domstolen fastslår att tidpunkten för en fordrans eller en förpliktelses uppkomst har betydelse för många rättsliga frågor och att det inte finns någon för alla fall gällande princip för att bestämma när den ska anses ha uppkommit (se NJA 2009 s. 291 med där gjorda hänvisningar). Eftersom det saknas

vägledande avgöranden angående frågan när en förpliktelse ska anses ha uppkommit i den situation som här är aktuell, dvs. när det görs gällande personligt betalningsansvar enligt bestämmelserna i aktiebolagslagen, ska prövningstillstånd meddelas anför Högsta domstolen.